

LÄNSRÄTTEN
I MARIESTAD

P Lars Ch Nilsson

DOM
2009 -10- 2 8
Meddelad i
Mariestad

Mål nr
1345-09 E
Rotel 2

SÖKANDE

Videokonferensbolaget Sverige AB, 556620-6727
Norra Stationsgatan 93
113 64 Stockholm

Ombud:
Advokaten Peter Herlitz och
Advokaten Anders Uhnér
KLA-Karlerö Liljeblad Advokatbyrå HB
Box 7330
103 90 Stockholm

MOTPART

Högskolan i Skövde
Box 408
541 28 Skövde

Ombud: Advokaten Henrik Seeliger
Advokatfirman Lindahl KB
Box 11911
404 39 Göteborg

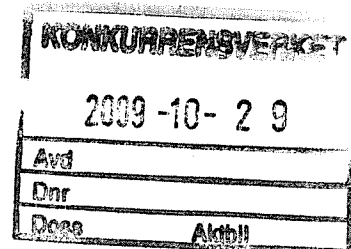
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Länsrätten avslår framställningen.

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet av den 29 juni 2009.

Dok.Id 45697

Postadress
Box 800
542 18 Mariestad

Besöksadress
Stockholmsvägen 6

Telefon
0501-676 00
E-post: lansrattenimariestad@dom.se

Telefax
0501-676 46

Expeditionstid
måndag – fredag
08:30-12:00
13:30-15:00

2009 -10- 28

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Högskolan i Skövde genomförde avrop med förnyad konkurrensutsättning av AV- och videokonferensutrustning. Avropet gjordes från ramavtal AV- och videokonferensutrustning, Verket för högskoleservice. Viktning av inkomna anbud angavs enligt fördelningen: Pris 40 procent, Lösningförslag 60 procent.

Genom tilldelningsbesked daterat den 17 juni 2009 antogs Svenska Tele & Video Konsult AB (STV) som leverantör. Som motivering angavs: Då lösningförslagen måste anses som likvärdiga utifrån i förfrågningsunderlaget ställda krav väljs den leverantör som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Videokonferensbolaget Sverige AB (VKB) har i framställning till länsrätten den 26 juni 2009 ansökt om överprövning av nämnda upphandling och därvid yrkat i första hand att upphandlingen ska rättas, i andra hand att den ska göras om.

Länsrätten har i beslut den 29 juni 2009 förordnat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

VKB har till stöd för sin framställning uppgett i huvudsak följande.

STV och VKB har lämnat anbud på samma utrustning och samma tjänster till Högskolan. Anbuderna kan därmed jämföras i detalj. Av STV:s lämnade anbud framgår, då respektive investering summeras på sid. 9 och 10, att STV lämnat ett pris om 560 155 kr exklusive mervärdesskatt. VKB å sin sida, har i sitt anbud lämnat ett pris om 572 570 kr. Vid en sådan jämförelse är således VKB:s anbud 12 415 kr högre.

I sammanhanget måste dock beaktas att VKB har följt Högskolans uppmaning att erbjuda ”installation, nyckelfärdig lösning, av ovanstående videokonferensutrustning”. Av denna anledning har inte VKB ”tagit höjd” för

några tillkommande kostnader utan anbudet avser en nyckelfärdig produkt och kostnaderna för installationen är ett fast pris om 5 890 kr. Detsamma gäller utbildning som har ett fast pris om 3 500 kr.

STV å sin sida har i sitt anbud under allmänna villkor, sid. 14, angett att *"vid installation och eventuell användarutbildning tillkommer resor, resekostnader, hotellkostnader och sedvanliga traktamenten enligt följande: Grundavgift: 650 SEK. Restid: 650 SEK/timme. Resekostnader: Faktiska kostnader och dyl. eller för bilresa 50 SEK/mil. Hotell & Traktamente: Faktiska kostnader – hotell, traktamente enligt praxis"*.

Av det sagda framgår att anbuden inte är likvärdiga och inte jämförbara då STV vill ha ersättning med såväl grundavgift som restid, resekostnader samt faktiska kostnader för hotell och traktamente. Det finns anledning att anta att dessa kostnader kan komma att vida överstiga prisskillnaden om 12 415 som gäller mellan STV och VKB utan hänsyn till tillkommande kostnader på STV:s sida.

En av de grundläggande principerna för offentlig upphandling är transparensprincipen. En upphandling ska kännetecknas av förutsebarhet och öppenhet. Förfrågningsunderlaget ska ge en klar och tydlig beskrivning av den tilltänkta utvärderingsmodellen och underlaget ska under alla omständigheter ge tillräcklig vägledning om vad den upphandlande enheten efterfrågar och vilka kriterier som väger tyngst. Utvärderingsmodellen får inte lämna onödigt stort utrymme för skönsmässiga bedömningar i utvärderingsögonblicket, eftersom detta förhindrar anbudsgivarna att göra en förutsebar avvägning beträffande hur anbudet ska utformas. Leverantörerna ska så långt som möjligt ha fullständigt klart för sig vilka krav som de ska uppfylla för att få kontraktet. En leverantör ska redan vid anbudets utformning kunna förutse vad den upphandlande enheten begär, mot vilka kriterier leverantörens anbud kommer att utvärderas och vilken relativ vikt krite-

rierna tillmäts. Andra viktiga principer är principerna om likabehandling och icke-diskriminering. Upphandlande enheter ska i alla delar bete sig affärsmässigt och får inte ta ovidkommande hänsyn. Såvitt avser tilldelning av kontrakt av ramavtal anges i 5 kap 7 § 2 st. p. 7 LOU att den upphandlade myndigheten ska tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som lämnat bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Sammantaget innebär av vad som angetts ovan avseende STV:s och VKB:s anbud att anbudet inte är jämförbara och att STV:s anbud sannolikt inte är det mest ekonomiskt fördelaktiga då STV i sitt anbud ska ha ersättning för resor, resekostnader, hotellkostnader och sedvanliga traktamenten. Dessa kostnader ska således vid en utvärdering av anbudet läggas på det anbud om 560 155 kr som lämnats av STV.

Följaktligen föreligger det enligt VKB:s uppfattning skäl att anta att Högskolan till skada för VKB brutit mot LOU:s bestämmelser om anbudsutvärdering genom att inte besluta att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Högskolans överträdelse av LOU:s bestämmelser har inneburit att VKB lidit eller kan komma att lida skada.

Sökanden har med framställningen gett in och åberopat anbudsförfrågan, tilldelningsbeskedet samt STV:s och VKB:s anbud.

Högskolan i Skövde (Högskolan) har i svar, daterat den 10 juli 2009, bestritt VKB:s yrkande samt uppgett i huvudsak följande.

Högskolan har genomfört den aktuella upphandlingen helt i enlighet med LOU.

I den mån länsrätten skulle finna att upphandlingen är behäftad med någon brist är sådan brist inte av den dignitet eller karaktär att åtgärder enligt 16

kap LOU är motiverade. Under alla förhållanden har VKB inte visat, eller ens gjort sannolikt att VKB lidit eller riskerat att lida skada av de påstådda bristerna. Upphandlingen är ett avrop under tidigare upphandlat ramavtal, enligt vilket såväl VKB som STV är leverantörer.

Det är korrekt att två utvärderingskriterier skulle tillämpas i upphandlingen; lösningsförslag och pris. Det är vidare korrekt som VKB anför att VKB:s och STV:s anbud är likvärdiga vad avser lösningsförslag och att pris således blivit avgörande för upphandlingens utfall. Skillnaden i pris mellan VKB:s anbud och STV:s anbud är 14 015 kr. VKB har offererat ett pris för installation om 5 890 kr vilket inkluderar "resa". Att eventuella hotellkostnader skulle ingå i detta pris framgår inte av anbudet. Eventuella hotellkostnader tillkommer således utöver offererat pris.

VKB har vidare offererat ett pris för utbildning om 3 500 kr för grundutbildning och 1 600 kr för fördjupningskurs. Att resor och hotellkostnader ingår i dessa pris framgår inte av anbudet. Resekostnader och eventuella hotellkostnader tillkommer således utöver offererat pris. Det är riktigt att STV i sitt anbud angett att kostnader för restid, resekostnader, hotell & traktamente tillkommer vad gäller utbildning och installation. Förfrågningsunderlaget innehåller inte några föreskrifter om att fast pris måste offereras avseende utbildning, restid, resekostnader och eventuellt traktamente.

I första hand menar Högskolan att eventuella hotellkostnader i samband med installation och utbildning kommer att tillkomma även avseende VKB:s anbud. Även eventuella resekostnader i samband med utbildning kommer att tillkomma. Det är för övrigt branschpraxis att hotellkostnader ersätts med belopp motsvarande de faktiska kostnaderna.

Även om länsrätten skulle finna att resekostnader och hotellkostnader enligt ovan inkluderas i VKB:s anbud, saknas all anledning att tro att sådana kostnader skulle medföra att STV:s anbudspris blir högre än VKB:s. Högskolan har bedömt att resor kommer att behövas endast i begränsad omfattning och att övernattnig på hotell överhuvudtaget inte kommer att fordras. I detta sammanhang kan noteras att STV har säte i Solna och VKB har säte i Stockholm. Bägge bolagen torde således ha ungefär likvärdiga resekostnader för utförandet av uppdraget. Det noteras vidare att VKB:s pris för installation, som inkluderar resa, endast uppgår till 5 890 kr inklusive reskostnader. Det sagda talar med styrka för att reskostnader är en försumlig kostnadspost i sammanhanget. För att VKB ska lida skada av den påstådda bristen fordras att de löpande kostnaderna i STV:s anbud skulle överstiga 14 015 kr. Inget talar för att så skulle vara fallet.

Som Högskolan förstår VKB:s talan gör VKB gällande att förfrågningsunderlaget varit oklart avseende det sätt på vilket pris ska jämföras. Högskolans uppfattning är att förfrågningsunderlaget uppfyller de krav på tydlighet som kan ställas i detta avseende.

Regeringsrätten har i det s.k. Migrationsverksmålet (RÅ 2002 ref. 50) fastslagit att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när. Av detta följer att åtgärder enligt 16 kap LOU är motiverade endast när brister och otydlighet i ett förfrågningsunderlag är av mer omfattande karaktär. I den upphandling som Regeringsrätten hade att ta ställning till i Migrationsverksmålet tillämpade den upphandlande myndigheten vid utvärderingen ett stort antal underkriterier som inte angetts i förfrågningsunderlaget. Dessutom viktades dessa underkriterier på olika sätt, vilket inte heller kunde utläsas av

2009 -10- 2 8

förfrågningsunderlaget. Regeringsrätten fann dock att kraven på transparens och förutsebarhet fick anses vara uppfyllda.

I den mån länsrätten skulle finna att förfrågningsunderlaget i den nu aktuella upphandlingen kan anses vara otydligt i någon del, är sådana otydligheter avsevärt mindre än de som förekom i Migrationsverksmålet och motiverar inte någon åtgärd enligt 16 kap LOU.

I detta sammanhang vill Högskolan även framhålla följande. Den aktuella upphandlingen är ett avrop under ett befintligt ramavtal. Tanken med en sådan "andra konkurrensutsättning" är att hanteringen av ingångna ramavtal ska underlättas för upphandlande myndigheter. Enligt Högskolan kan inte lika höga krav ställas på ett förfrågningsunderlag avseende sådana avrop som vid en vanlig upphandlings "första konkurrensutsättning". Om så var fallet skulle transaktionskostnaderna för upphandlande enheter bli orimligt höga och hela syftet med en "andra konkurrensutsättning" under ett befintligt ramavtal skulle förfelas. Även om länsrätten skulle finna att förfrågningsunderlaget varit otydligt utformat till den grad att detta skulle kunna leda till åtgärd enligt 16 kap om fråga varit om en ordinär upphandling (en första konkurrensutsättning), föreligger inte skäl för åtgärd i det nu aktuella fallet.

Som framgått av ovan har VKB inte lidit eller riskerat någon skada av de påstådda bristerna i upphandlingen. Högskolan noterar i detta sammanhang att bevisbördan för skada åvilar klaganden.

Sammanfattningsvis menar Högskolan att upphandlingen i alla delar genomförts i enlighet med LOU samt gemenskapsrättsliga regler. Om länsrätten skulle finna att brist förekommit i någon del av upphandlingen, har en sådan brist inte varit av sådan dignitet och karaktär att den motiverar ett ingripande enligt 16 kap LOU. Under alla förhållanden har VKB inte lidit

2009 -10- 28

eller riskerat att lida skada av påstådda brister. Ansökan om överprövning ska därför ogillas.

Med svaret har Högskolan gett in och återopat anbudssammanställning samt sidan 8 i VKB:s anbud.

VKB har i yttrande över Högskolans svar, inkommet den 17 augusti 2009, uppgett i huvudsak följande. Högskolan har inte genomfört upphandlingen i enlighet med LOU genom att inte anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. De har inte heller behandlat leverantörerna på ett likvärdigt sätt. Högskolan har vid antagandet av STV:s anbud frångått sitt krav på ”installation, nyckelfärdig lösning” då de låtit STV ta ut ersättning för kostnader för resor, resekostnader, hotellkostnader och sedvanliga traktamenten. Det finns anledning att anta att VKB kan lida skada då VKB:s anbud erbjuder en installation med nyckelfärdig lösning och av denna anledning har det mest fördelaktiga anbudet jämfört med STV. Vid en sammanvägd bedömning med beaktande av STV:s resekostnader och övriga tillkommande kostnader har VKB ett lägre pris och skulle således ha valts till leverantör.

Såvitt avser skillnaderna i pris menar VKB att prisskillnaden ska utgöras av STV:s anbud om 560 155 kr och VKB:s anbud om 572 670, således en skillnad om 12 415 kr. Det belopp om 14 015 kr som Högskolan anger som prisskillnad beror på att Högskolan lagt till VKB:s erbjudande om fördjupningskurs. Att märka är att STV inte erbjudit denna tjänst och vid en jämförelse anbuderna emellan ska detta belopp inte räknas in. VKB har offererat ett pris om 5 890 kr för installation inkluderande resa. Vidare har VKB offererat ett pris för utbildning om 3 500 kr. Eventuella hotellkostnader, traktamente etc. som STV lämnat i sitt anbud har VKB valt att inte lämna i sitt anbud då Högskolan efterfrågat en nyckelfärdig lösning. Detta innebär att det från VKB:s sida inte tillkommer några kostnader för resa, hotell, traktamente m.m. Angivna priser är fasta och inkluderar resa och uppehåll-

le. Avtalsrättsligt vore det också märkligt om en leverantör får ta ut kostnader i efterhand för sådant som denne inte tagit upp i sitt anbud. Några hotellkostnader utgår således inte utöver de priser som VKB offererat, tvärt mot vad Högskolan påstår. Att märka är även att VKB, som angetts i anbudet på sid. 7, ”Tekniker på plats; att för det fall åtgärd ska göras på plats ingår att tekniker åker ut till er, där alla kostnader är inkluderade även reskostnader”. Vidare ska beaktas att VKB, som anges i anbudet, sid. 7, har utbildade tekniker på 12 orter i Sverige. Med ett så pass omfattande servicenät har VKB valt att lämna ett anbud till fast pris.

Avgörande då VKB lämnade sitt anbud var att Högskolan efterfrågade en nyckelfärdig lösning. Därför har VKB valt att lämna fasta priser utan tillkommande kostnader på såväl installation som utbildning. Det bestrids således att det skulle tillkomma några extra kostnader för hotell i VKB:s anbud och VKB ifrågasätter vilken grund Högskolan har för att ange att det är branschpraxis att hotellkostnader ersätts med belopp motsvarande kostnaderna utan att parterna avtalat härom.

Som Högskolan angett har STV sitt säte i Solna. Avståndet mellan Solna och Skövde är ca 350 km. Restiden, enligt en sökning på Eniro, är drygt 4 timmar. Det är således dessa kostnader som ska beaktas då STV:s och VKB:s anbud ska jämföras och bedömas. Vid en försiktig bedömning av resekostnader, en resa tur och retur för installation samt en ytterligare resa för utbildning, allt avseende en person, ges följande siffror för STV, Restid 650 kr + 8 timmar x 650 = 5 200 kr. Bil, 70 mil x 50 kr = 3 500 kr. Traktamente (skattefritt) 210 kr. Summa 8 910 kr. Ovan belopp vid två tillfällen, d.v.s. vid installation och utbildning 17 820 kr.

Angivna belopp överstiger således redan vid en försiktig bedömning pris skillnaden mellan STV och VKB till VKB:s fördel. Av STV:s anbud framgår inte hur många personer som ska ingå vid såväl installation som utbild-

ning men det är rimligt att anta att kostnaderna vida överstiger vad som angetts ovan.

Förfrågningsunderlaget kan uppfattas oklart avseende vad som inbegrips i begreppet nyckelfärdig lösning. Att detta innefattar installationen torde inte vara tvistigt mellan parterna. Om detta även innefattar utbildning kan diskuteras. I vart fall har det ålegat Högskolan vid sin utvärdering att ta hänsyn till alla ingående kriterier i anbuden, som att VKB lämnat ett fast pris och att STV lämnat ett anbud med tillkommande ersättning för kostnader resor, resekostnader, hotellkostnader och sedvanliga traktamenten. En sådan jämförelse ger vid handen att VKB:s anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Vid den fortsatta skriftväxlingen i målet har **Högskolan** den 28 augusti 2009 gett in följande yttrande. Högskolan vidhåller att prisskillnaden mellan STV:s och VKB:s anbud är 14 015 kr. Högskolan har vid utvärderingen beaktat samtliga utbildningskostnader som anbudsgivarna ansett erforderliga och offererat. Att VKB till skillnad från STV valt att dela upp sitt utbildningserbjudande i två delar; grundutbildning och fördjupningsutbildning, saknar härvid relevans. Det totala priset för erforderlig utbildning är det som ska utvärderas. Högskolan utgår från att VKB inte offererat onödig eller ovidkommande utbildning.

Högskolan noterar återigen att det inte av VKB:s anbud kan utläsas att resekostnader eller hotellkostnader ingår i utbildningskostnaden. Som Högskolan förstår vad VKB nu anför menar VKB att det av vad VKB angett på sidan 7 i anbudet under rubriken *Tekniker på plats* i sitt anbud, kan utläsas att resekostnader och hotellkostnader ingår avseende *installation*. Detta är emellertid inte korrekt. Rubriken *Tekniker på plats* är en underrubrik till *Basservice inklusive drift & övervakning*. Vad som anges under denna rubrik har överhuvudtaget inget att göra med installationen utan avser den

drift och övervakning som fordras efter installationen. Som tidigare nämnts kan det inte utläsas att vare sig resekostnader eller hotellkostnader ingår i priset för installation. Redan den omständigheten att VKB angett att resekostnader ingår avseende utbildning, men inte angett något motsvarande avseende installation, visar tydligt att resekostnader inte ingår avseende denna post.

Högskolan kan inte vitsorda den kostnadsberäkning avseende resekostnader som VKB gjort i sin senaste inlaga. VKB synes i kostnadsberäkningen dessutom utgå från att installation och utbildning inte kan ske vid samma tillfälle. Högskolan bestrider att så är fallet. Om länsrätten skulle finna att Högskolan borde ha adderat kostnader för resa vid utvärderingen av STV:s anbud och att VKB:s uppskattning av kostnaderna för en resa skulle vara riktig, ska endast kostnaderna för en resa läggas till STV:s anbudspris. Det sagda skulle leda till att 8 910 kr adderas till STV:s anbudspris. Prisskillnaden mellan anbuden skulle då vara 5 105 kr till STV:s förmån. Även under dessa förhållanden skulle STV rätteligen ha vunnit upphandlingen. VKB har därför inte lidit någon skada av de påstådda bristerna.

VKB har beretts tillfälle att yttra sig över Högskolans yttrande och därvid anfört följande. Det är i högsta grad relevant att anbuden i en utvärdering jämförs utifrån samma förutsättningar. Då STV:s och VKB:s anbud ska utvärderas måste själva grundutbildningen värderas vilket innebär att prisskillnaden, utan hänsyn till tillkommande resekostnader uppgår till 12 415 kr och inte 14 015 kr. VKB har följt anbudsförfrågan och avgett ett anbud med en nyckelfärdig lösning varför det självfallet är så att resekostnader och hotellkostnader ingår i det pris VKB offererat. I vårt yttrande den 15 augusti 2009 anges: ”Att märka är även att VKB, som angetts i anbudet på sid. 7, *Tekniker på plats*; att för det fall åtgärd ska göras på plats ingår att tekniker åker ut till er, där alla kostnader är inkluderade även resekostnader”. Vidare ska beaktas att VKB, som anges i anbudet, sid. 7, har utbildad-

2009 -10- 28

de tekniker på 12 orter i Sverige, Med ett så pass omfattande servicenät har VKB valt att lämna ett anbud till fast pris”. Enbart denna omständighet talar för att VKB valt att inkludera tillkommande resekostnader m.m. i sitt anbud. För det fall VKB skulle vilja ha ersättning för resekostnader så skulle VKB naturligtvis ha angett detta. Enbart den omständigheten att sådana kostnader inte nämns i anbudet stipulerar inte att sådana ska utgå.

VKB vidhåller sitt räkneexempel och menar att denna försiktiga uträkning avseende en person visar att uträkningen är riktig. Vidare framgår av STV:s anbud, sid. 14, att ”vid installation och eventuell användarutbildning tillkommer resor...”. VKB tolkar detta som att installation och utbildning kommer att ske vid olika tillfällen. Som framgår av Högskolans anbudsfrågan, Avrop – AV- och videokonferensutrustning 2009-05-20, sid. 3 under *Behov av tillhörande tjänster*, önskas ett kostnadsförslag på 7 utbildningstimmar. Det är således osannolikt att utbildning och installation kan ske under en och samma arbetsdag.

Högskolan har fått del av VKB:s yttrande och har vidhållit sin inställning.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 2 § 2. LOU ska endast 15 och 16 kap. LOU tillämpas i fråga om upphandling som avser kontrakt vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

Enligt 15 kap. 2 § LOU ska vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 5 kap., 11 kap. 6 §, 13 kap. och 16 kap.

I 1 kap. 9 § LOU anges principerna för offentlig upphandling. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke dis-

2009 -10- 28

kriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 5 kap. 1 § LOU får en upphandlande myndighet ingå ramavtal med tillämpning av bestämmelserna om offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster i denna lag.

5 kap. 7 § LOU innehåller följande angående konkurrensutsättning. Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § och om inte alla villkor är angivna i ramavtalet, ska parterna inbjudas att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Vid tillämpning av första stycket ska

1. den upphandlande myndigheten för varje kontrakt som ska tilldelas skriftligen samråda med de leverantörer som kan genomföra kontraktet,
2. den upphandlande myndigheten ange en tidsfrist som är tillräcklig för att lämna in anbud för varje särskilt kontrakt, med hänsyn tagen till upphandlingens art och omfattning,
3. anbuden lämnas skriftligen och den upphandlande myndigheten inte ta del av innehållet i dem innan den angivna svarstiden har löpt ut, och
4. den upphandlande myndigheten tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Enligt 15 kap. 16 § LOU ska en upphandlande myndighet anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller
2. det anbud som har lägst pris. Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska göras enligt 12 kap. 1 § andra stycket. Enligt denna bestämmelse ska vid bedömningen av vilket anbud som är det mest fördel-

2009 -10- 28

aktiga, myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

Vidare sägs i 15 kap. 16 § LOU att den upphandlande myndigheten ska antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 12 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fallande prioritetsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Kriterieviktningen eller prioritetsordningen ska anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Utredningen

I förfrågningsunderlaget anges bland annat följande:

Högskolan i Skövde har för avsikt att göra ett avrop med en förnyad konkurrensutsättning på nedanstående produkter och tillhörande tjänster. Avropet görs från ramavtal AV- och videokonferensutrustning, Verket för

2009 -10- 28

högskoleservice. Viktning av inkomna anbud kommer att göras enligt följande fördelning: Pris 40 procent, Lösningförslag 60 procent.

Behov av videokommunikationsutrustning

Antalet avser 1 st uppsättning av vardera produkt

- Managementprogramvara
- Kommunikationsserver/Brandväggstraversering
- Inspelningsserver

Behov av tillhörande tjänster

Till ovanstående produkter önskar vi följande tjänster:

- Installation
- Utbildning
- Serviceavtal

Installation

Önskar installation, nyckelfärdig lösning, av ovanstående videokonferensutrustning.

Driftsättning senast v.35 2009.

Effektiv leveransdag 2009-08-28

Utbildning

Önskar utbildning för ovanstående videokonferensutrustning. Utbildning anpassad till systemadministratörer, dvs. avancerad administration och felsökning. Minst en dag per utbildningsområde. Kostnadsförslag önskas per dag, en dag lika med 7 utbildningstimmar.

Serviceavtal

Önskar serviceavtal på ovanstående videokonferensutrustning. Löptid 3 år med möjlighet till förlängning. Förslag önskas på basserviceavtal enligt nedanstående: [här utelämnat]

2009 -10- 28

Av sammanställningen i tilldelningsbeslutet framgår att STV offererat de efterfrågade funktionerna Managementprogramvara, Kommunikationsserver/Brandväggstraversering och Inspelningsserver för ett sammanlagt pris om 399 406 kr och VKB motsvarande identiska funktioner för ett pris om 447 820 kr. Under rubriken Tjänster har STV offererat Installation av ovanstående produkter exklusive resor, traktamente, hotell med ett pris om 4 550 kr och VKB Installation av ovanstående produkter inklusive resor med ett pris om 5 890 kr. Totalt utgör priset för tjänsterna installation, utbildning och serviceavtal 160 749 kr i STV:s anbud och 126 350 kr i VKB:s anbud. Den totala anbudssumman blir då 560 155 kr för STV:s anbud och 574 170 kr för VKB:s anbud, dvs. en prisskillnad med 14 015 kr till STV:s fördel.

Länsrättens bedömning

Förfrågningsunderlaget får förstås så att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet utgör värderingsgrund i upphandlingen. Kriterierna lösningsförslag och pris är viktade. I en upphandling som denna finns inget krav på att kriterierna ska vara viktade eller poängsatta, det är tillräckligt att ange en prioritetsordning. Utvärderingskriterierna ska emellertid vara så angivna att det för anbudsgivarna tydligt framgår vad som avses med kriterierna och följaktligen vilka omständigheter hos anbudsgivarna som har betydelse vid utseendet av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

En av VKB:s invändningar mot den nu aktuella upphandlingen är att förfrågningsunderlaget kan uppfattas som oklart avseende vad som inbegrips i begreppet nyckelfärdig lösning.

Länsrätten kan i denna del inte finna annat än att kravet på ”nyckelfärdig lösning” genom sin placering i texten bara kan avse installationen av den ovan angivna och efterfrågade varan videokommunikationsutrustning och

inte utbildning och serviceavtal. De tre tjänsterna har i förfrågningsunderlaget behandlats skilda från varandra.

VKB har i sitt anbud angett att kostnader för resor ingår i priset för installation. Dessa kostnader ingår då också, utan beloppsspecifikation, i den totala anbudssumman 574 170 kr. Det vinnande anbudet innehåller beträffande tjänsterna installation och utbildning en reservation för tillkommande kostnader för resor, resekostnader, hotellkostnader och sedvanliga trakamenten. Något slutligt belopp för dessa kostnader har dock inte angetts och har heller inte räknats in i den totala anbudssumman 560 155 kr.

VKB har mot bakgrund av det nu nämnda invänt att utvärderingen, på så sätt talan får förstås, blivit oriktig därigenom att prisjämförelse skett mellan anbuderna utan hänsyn till tillkommande kostnader för resor m.m. i det vinnande anbudet. Anbuderna är enligt VKB:s mening inte jämförbara, och den upphandlande myndigheten har brutit mot LOU genom att inte förvissa sig om att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

VKB:s sistnämnda invändning är i och för sig av den arten att den skulle kunna föranleda en rättelse av utvärderingsförfarandet i form av s.k. nollställning för prisjämförelsen. Länsrätten noterar emellertid att den enda påverkbara skillnaden vid en prisjämförelse mellan föreliggande anbud är den till beloppet okända delen av sökandens kostnader för resor som omfattas av anbudet för installation. Några övriga kostnader av nu nämnt slag har inte beaktats vid den gjorda utvärderingen och bör även uteslutas vid en nollställning.

Mot bakgrund av det ovan anförda finner länsrätten att VKB inte visat att det klandrade upphandlingsförfarandet inneburit skada eller risk för skada för bolaget. Inte heller i övrigt utgör vad som åberopats i målet någon grund för ingripande enligt LOU. Framställningen om överprövning ska

därför avslås. Det interimistiska beslutet att upphandlingen tills vidare inte får avslutas ska därmed upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1 d)

Jan Källman

Av bestämmelserna i 16 kap. 1 § LOU följer att en ansökan om överprövning inte får prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Detta gäller även för prövning i kammarrätten. Ansökan får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att rätten upphävt ett tidigare interimistiskt beslut.